

За всіма правилами науки «фармація»

Півроку тому в Одесі було відкрито нову виробничу аптеку під інтригуючою назвою «LEGE ARS», що з латинської перекладається як «за всіма правилами науки»

ВІД СТУПКИ І ТОВКАЧА

— Просимо зачекати хвилю, нехай трохи охолоне. Теплим напій і смакує краще, і впливає ефективніше, — в аптеці «LEGE ARS» нас пригощають духмяним вітамінним чаєм «5 трав» — першим із майбутньої лінійки лікувально-оздоровчих чаїв аптечного виготовлення. До його складу входять іван-чай, липа, стевія, м'ята і шипшина у дозуванні, що забезпечує не тільки користь, але й вишукану композицію смаку. Відтак, цей напій цілком може замінити чай на щодень із супермаркету, щедро «збагачені» фарбниками, ароматизаторами та різними смаковими добавками.

Так «смачно й ароматно» розпочалося спілкування із представниками новоствореного одеського фармацевтичного підприємства ТОВ «LEGE ARS ФАРМ» — Анастасією Постолатій, директором, та Тетяною Коньковою, завідувачем аптеки, провізором вищої категорії.

— Наше гасло — «Більше, ніж аптека». Що ми хотіли ним донести? Зараз поясню, — каже Тетяна Геннадіївна. — Своїх відвідувачів ми шанобливо називаємо пацієнтами. Пацієнт з латини — «стражденний, потребуючий», той, що звертається до лікаря і аптекаря. Також до аптеки приходять люди, здоров'я яких, на жаль, ніхто не береже — годують «хімічними» продуктами, напувають штучно створеними напоями та пропонують косметику, яку категорично не можна наносити на шкіру. Тому зараз саме час згадати про аптеку, але правдиву. Адже турбота про здоров'я — це її споконвічна царина.

Перші косметичні засоби народилися в аптеці, пішли від ступки і товкача. Виготовляли і відпускали їх аптекарі — люди, які здобули відповідні знання. Так і в «LEGE ARS» — виготовляють ліки та косметичні засоби і відпускають їх не продавці, а провізори-консультанти, спеціалісти з вищою фармацевтичною освітою.

АПТЕКАРІ — ЛІКАРЯМ

Мабуть, зустрітися і об'єднатися повинні були не лише суперпрофесіонали, але й романтики від фармації, бо наважитися відкрити

Анастасія Постолатій

Тетяна Конькова

нову мережеву аптеку з «нуля» та ще й з виготовленням, та ще й у перенасиченій національними та регіональними аптечними мережами Одесі — лише спроба така варта величезної поваги. Але ось уже півроку аптека «LEGE ARS» попри все витримує конкуренцію, розширює асортимент, пропонує ексклюзивну продукцію, готується до серійного виготовлення екстемпоральних ліків та створення власної лінійки внутрішньоаптечної косметики. І, певна річ, планує розвиватися кількісно.

— Нам дуже хотілося вирватися із мережевого сегмента ринку, — розповідає Тетяна Геннадіївна. — Набридло торгашество у фармації, зрештою, стало просто нецікаво. Коли відчуваєш себе спеціалістом, знаєш, що можеш більше, руки без роботи втомлюються. На щастя, знайшлися інвестори, які теж прагнули відродити аптечну класику. Так народилася аптека «LEGE ARS», і ми зайняли ту нішу, яка в Одесі була практично порожньою.

За словами Анастасії Постолатій, між бажанням та його реалізацією була безліч важко вирішуваних проблем. В Україні непросто знайти сучасне і високої якості обладнання для виробничої аптеки, мало зареєстрованих субстанцій. І це попри те, що, наприклад,

у світі (США, Італія, Польща, Норвегія) екстемпоральна рецептура вважається «візитною картою» класичної аптеки. Здебільшого ліки, виготовлені в аптеці, не вирізняються яскравими упаковками, їх не рекламують у журналах чи на телебаченні, зате вони не містять розрихлювачів, консервантів, фарбників і наповнювачів. У всьому світі погоджуються з тим, що препарати, створені за індивідуальним рецептом, з погляду біофармацевтики набагато ефективніші, оскільки враховують особливості конкретного пацієнта, а виготовляють їх спеціалісти високої кваліфікації.

Кілька років тому в Україні дуже гостро порушували питання і навіть готували законопроекти, орієнтовані на західну практику: на кожну юридичну особу, що займається роздрібною реалізацією лікарських засобів, має припадати щонайменше одна аптека з виготовленням. І тоді ж велася мова про брак субстанцій, нерозширення наказу щодо допоміжних речовин. Але далі розмов справа не рушила, шкодує Анастасія Постолатій.

Незважаючи на те, що ланцюжок «пацієнт — лікар — фармацевт» століттями був нерозривним, нинішні аптеки більше асоціюються із супермаркетами, а не закладами охорони здоров'я, а провізори і фармацевти — з продавцями. Лікарі не використовують у своїй практиці екстемпоральну рецептуру почасти тому, що не знаходять відповідних прописів, чи з огляду на дефіцит субстанцій для виготовлення ліків в аптеках.

Саме тому провізори новоствореної аптеки вирішили бодай частково заповнити цю прогалину та уклали і видали для одеських лікарів рецептурний довідник. У цьому фармацевтичному мануалі (лат. manualis — ручний, тобто посібник) зібрано 120 апробованих, перевірених часом і лікарською практикою прописів найбільш відомих лікарських форм, зокрема й авторських. Це ті лікарські засоби, для виготовлення яких в Україні зареєстровані субстанції. Тепер фармацевти дарують цей довідник лікарям різних спеціальностей, які працюють у лікувально-профілактичних закладах міста. І медики їм за це щиро вдячні.

— Насправді, — додає Тетяна Геннадіївна, — прописів ми б могли подати набагато більше. Але, на жаль, постачальники не можуть запропонувати нам необхідні субстанції, такі, скажімо, як тимол, колодій, кофеїн бензоат натрію, нікотинова кислота, сірка очищена внутрішня. Це дефіцит, дефектура.

Працюючи з тим, що є, аптека пропонує одеситам 15 найменувань препаратів екстемпорального виробництва. Серед іншого це всім відомі розчин метиленового синього, розчини для фізіотерапевтичних процедур, розчин протарголу, коларгол, мікстура Кватера, складні краплі для носа. Особливою популярністю користуються настій для промивання носа, до складу якого входять чебрець і слабкий гіпертонічний розчин на основі морської солі; ранозагою-

В аптеці дотримуються концепції категорійного менеджменту, пропонуючи продукцію у низькій, середній та високій цінній категорії

вальна мазь від трофічних виразок і пролежнів; мазь Волкова з інсуліном — багатокомпонентний засіб, що використовують при діабетичній стопі та виразках на слизовій оболонці у хворих на цукровий діабет. Наразі ці засоби випускаються за екстемпоральними рецептами лікарів, але з часом в аптеці планують налагодити їхнє серійне виготовлення — прописати технологічні інструкції та узгодити їх з територіальною Держлікслужбою.

До речі, при дотриманні усіх ліцензійних вимог до виробничої аптеки асистентську тут розмістили так, щоб відвідувачі аптеки із торгового залу через скло могли спостерігати за надзвичайно цікавим та загадковим дійством — створенням ліків.

Асортимент готових лікарських засобів в аптеці зріс до 4 тис. найменувань. Це препарати всіх основних груп, вакцини, товари медичного призначення, лікувальна косметика провідних світових виробників, товари для дітей, взуття для хворих на цукровий діабет.

В аптеці дотримуються концепції категорійного менеджменту, пропонуючи продукцію у низькій, середній та високій цінній категорії; орієнтуються на попит своїх відвідувачів і, що основне, — відпускають винятково якісні лікарські засоби і вироби медичного призначення, що підтверджується супровідною документацією виробників і дистриб'юторів.

Фармацевтичну опіку при відпуску ліків і виробів медичного призначення надають кожному відвідувачеві аптеки. До прикладу, людині, яка придбала препарати кальцію, обов'язково наголосять, що цей мікроелемент найкраще засвоюється з 20-ї до 22-ї години. А закрапувати очі належить у положенні лежачи, у внутрішній кутику заплющеного ока, аби його не травмувати, а вже потім можна покліпати чи «виписати» очним яблуком якусь букву. Ось такі аптечні премудрості.

ЖИВА КОСМЕТИКА ВІД LEGE ARS

Стильні флакончики, баночки, пляшечки у благородній синьобілій гамі. Зовні вони геть не схожі на скромну аптечну продукцію, а от на якийсь західний бренд — навіть дуже. Цікаво, а що ж там всередині?

Для захисту шкіри рук у осінньо-зимовий період в аптеці готують крем, який містить олію чорного тмину, що затримує вологу в шкірі,

обліпихову олію, яка усуває запалення і багата на вітаміни та мікроелементи, олію ши — вона живить і розгладжує шкіру, спермацет — робить її більш еластичною. Бджолиний віск утворює на поверхні шкіри захисну плівку, завдяки якій крем довше «працює». Вазилін як похідне нафти тут не використовують принципово.

Шкіра губ надзвичайно тонка і найбільше зазнає впливу агресивного навколишнього середовища.

З метою її захисту одеські провізори виготовляють два бальзами для губ. Бальзам захисний з рибофлавіном містить масло какао, бджолиний віск, касторову олію, вітаміни А, Е і рибофлавін. Він ідеально підходить тим, кого турбують тріщини на губах і «заїди». Цей бальзам рекомендовано використовувати під помаду.

До складу бальзаму живильного входять олія ши, какао, олія із зародків пшениці, віск та ефірна олія розмарину. Завдяки вмісту розмаринової олії бальзам посилює мікроциркуляцію, живить і робить губи пухкішими. Його краще наносити на ніч.

Сучасна молодіжна мода на кросівки підвищила актуальність проблеми гіпергідрозу — надлишкової пітливості стоп. Саме тому фармацевти запропонували комплексний підхід до її вирішення. Зокрема, увечері перед сном належить нанести на шкіру стоп та між пальцями розчин уротропіну, а вранці обробити їх лосьйоном-дезодорантом з таніном, який має дубильні властивості. Окрім того, до складу лосьйону входить резорцин, що стимулює регенерацію тканин і проявляє додаткову антисептичну дію.

У процесі розробки — рідке мило з антисептичним та дезодоруючим ефектом.

А ще в аптеці відродили виготовлення ароматичних вод за старими технологіями на основі ефірних олій, що зберігають їхні запахи і корисні властивості. Скажімо, ароматична вода з ефірною олією м'ятки і календули ефективно заспокоює обвітрену шкіру, загоює мікротріщинки і усуває почервоніння. А ароматична вода з ефірною олією троянди має властивості «antiage», підтягує шкіру і сповільнює процес старіння. У річній перспективі ТОВ «LEGE ARS PHARM» планує відкрити ще кілька структурних підрозділів — аптек готових лікарських форм, через які також відпускати продукцію аптечного виготовлення. Тож ексклюзивні аптечні пропозиції стануть для городян доступнішими.

Лариса Дедишина

Сенсор кишечных газов расскажет о проблемах с пищеварением

Впервые в исследовании с участием людей был испытан* глотаемый сенсор, измеряющий концентрацию водорода, кислорода и углекислого газа в кишечнике. Эти данные позволяют судить о наличии тех или иных заболеваний пищеварительной системы

Часть газов попадает в кишечник вместе с пищей, однако основным их производителем является кишечная микрофлора. При переработке съеденной человеком пищи микроорганизмы выделяют разные газы, в том числе водород, кислород и углекислый газ. Интенсивность газообразования отражает состояние пищеварительного тракта, а концентрация кишечных газов может быть биомаркером заболеваний пищеварительной системы.

Исследователи из Королевского Мельбурнского технологического института (Австралия) разработали капсулу, которая после проглатывания проходит через пищеварительный тракт, определяя при этом концентрацию кишечных газов. Полученные данные передаются на мобильное устройство врача или пациента. Капсула успешно прошла испытания на свиньях, а недавно завершились ее пилотные исследования с участием людей.

Капсула представляет собой полиэтиленовый корпус с отверстием, закрытым газопроницаемой мембраной. Внутри капсулы размещены сенсоры газа и теплопроводности, микроконтроллер, передатчик и аккумулятор. Теплопроводность газов различается, поэтому ее измерение при разных температурах позволяет получать точные данные о распределении веществ. Общая точность определения концентрации газов с помощью капсулы составляет около 0,2% для кислорода и водорода и 1% — для углекислого газа. Измерения проводятся каждые 5 мин и через передатчик, который можно носить в кармане, эти сведения отправляются на мобильное устройство, где обрабатываются с помощью специального приложения. Капсулы «работают» все время прохождения по кишечнику, а затем выводятся с калом.

В испытаниях приняли участие шесть пациентов: пятеро из них питались либо насыщенной, либо ненасыщенной волокнами пищей, а один участник придерживался по очереди обоих типов диет. Установлено, что концентрации газов, особенно водорода и углекислого газа, зависят от состава пищи, а также индивидуальных особенностей пищеварения. Исследователи пришли к выводу, что капсула безопасна и безболезненно выводится из организма через 1–2 сут.

Авторы исследования полагают, что в будущем такое устройство может быть использовано для разработки персонализированных рекомендаций по лечебному и здоровому питанию, а также ранней диагностики некоторых заболеваний пищеварительного тракта.

* Kalantar-Zadeh K, Berean KJ, Ha N, Chrimes AF et al. A human pilot trial of ingestible electronic capsules capable of sensing different gases in the gut // Nature Electronics, 2018, 1: 79–87. doi: 10.1038/s41928-017-0004-x